

Täysistunto

Torstai 26.3.2026 klo 16.00—19.37

11. Lakialoite laiksi perusopetuslain 11 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 8/2026 vp Jaana Strandman ps ym.

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sivistysvaliokuntaan. — Keskustelu alkaa. Edustaja Strandman.

Keskustelu

19.26 **Jaana Strandman ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitän alkusi kaikkia, jotka ovat allekirjoittaneet tämän aloitteen ja tukeneet sen käsittelyä, ja erityisesti kiitän edustajia Rintamäki ja Rasinkangas, jotka ovat täällä myös keskustelemassa tästä lakialoitteesta.

Tekemäni lakialoite ehdottaa, että nykyinen käsityön oppiaine jaetaan kahdeksi erilliseksi oppiaineeksi: tekninen työ ja teknologia sekä tekstiilityö. Nykyinen yhdistelmä ei enää palvele opetuksen tavoitteita, sillä tekninen työ ja tekstiilityö vaativat erilaisia oppimisympäristöjä, työmenetelmiä ja pedagogista asiantuntemusta. Oppilaiden on saatava perustiedot materiaaleista, valmistuksesta, koneiden ja laitteiden käytöstä sekä teknisten järjestelmien toiminnasta.

Arvoisa rouva puhemies! Teknologian merkitys Suomen taloudelle on suuri. Valtaosa teollisuuden jalostusarvosta perustuu teknisiin aloihin, ja yli puolet viennistä ja työllisyydestä rakentuu näille osaamisalueille. Perusopetuksessa annettava teknologinen perusosaaminen muodostaa tärkeän jatkumon peruskoulusta toiselle asteelle ja korkeakouluihin ja sitä kautta työelämään. Varhaiset kokemukset teknisestä työstä voivat vaikuttaa oppilaiden kiinnostukseen tekniikan aloja kohtaan ja valmiuksiin tulevaisuuden työelämässä.

Lakialoitteessa ehdotetaan perusopetuslain 11 §:n 1 momentin muuttamista siten, että käsityön oppiaine korvataan kahdella erillisellä oppiaineella. Muutos voidaan toteuttaa nykyisen tuntijaon puitteissa. Oppiaineiden erottaminen mahdollistaa opetuksen paremman suunnittelun ja teknisen työn opettajankoulutuksen uudelleenorganisoinnin. Opettajilla tulee olla riittävä koulutus ja sen tulee kohdentua yliopistoihin, joissa on jo tekniikan ja pedagogian osaamista.

Arvoisa rouva puhemies! Teknisen työn ja teknologian opetuksen tavoitteena on, että oppilaat saavat käytännön kokemuksia, oppivat ongelmanratkaisua, luovuutta ja projekti-työskentelyä ja tutustuvat turvallisesti eri teknisiin aloihin. Selkeät, erilliset oppiaineet auttavat myös varmistamaan yhdenvertaiset oppimismahdollisuudet eri puolilla Suomea ja tukevat teknologiaosaamisen jatkumoa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 29/2026 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rintamäki.

19.29 **Anne Rintamäki ps:** Arvoisa puhemies! Käsittelemme edustaja Strandmanin laatimaa aloitetta, jonka itsekkin olen allekirjoittanut. Aloitteen tavoitteena on siis käsityön oppiaineen korvaaminen kahdella erillisellä oppiaineella: teknisellä työllä ja teknologialla sekä tekstiilityöllä. Nykyinen yhdistetty oppiaine ei enää palvele opetuksen tavoitteita, sillä tekninen työ ja tekstiilityö vaativat erilaisia oppimisympäristöjä, erilaisia työmenetelmiä ja erilaista pedagogista asiantuntemusta.

Kannatan aloitteen ideaa, sillä teknisen työn ja teknologian opetusta olisi todella syytä lisätä koulujen opetusohjelmiin. Teknisen työn asema on harmillisesti heikentynyt kouluissa. Esimerkiksi yläkoulussa pakolliset opinnot ovat vähentyneet muutamassa vuodessa jopa 67 prosenttia ja valinnaisuus 43 prosenttia. Moni oppilas jää vaille mitään käsitystä niistä tiedoista ja taidoista, joita tällainen työskentely edellyttää.

On myös syytä huomata, että teknologinen merkitys Suomen taloudelle on aivan keskeinen. Suomen teollisuuden jalostusarvosta suurin osa perustuu teknisiin aloihin. Se on siis myös vientimme selkäranka.

Menoja tällainen esitetty muutos ei kuitenkaan lisäisi, sillä tarkoitus on toteuttaa muutokset nykyisen tuntijaon puitteissa.

Arvoisa puhemies! Käsillään tekeminen on monelle oppilaalle todella mielekästä ja tarjoaa parhaimmillaan onnistumisen kokemuksia, ja sitä kautta voi löytyä mielenkiinto, joka voi tulevaisuudessa jalostua ammatiksi tai mielekkääksi harrastukseksi. Kaikki oppilaat eivät samalla tavalla syty kirjojen pönttämiseen ja tunneilla kuuntelemisesta. Heidän potentiaalinsa voi hyvinkin olla jossain käytännön läheisemmässä. Tarjotaan heille hyvät mahdollisuudet jalostaa tällaisia kykyjä jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa riittävästi.

Itseni pelasti aikoinaan käytännönläheinen poliisikoulutus, kun huomasin, että laskenta-toimi ei ollut se aihe, johon olisin sitoutunut loppuikäkseni. Annetaan siis jokaiselle nuorelle mahdollisuus koulussa oppia kädentaitoja. Se on sijoitus tulevaisuuteen. Yhteiskuntamme tarvitsee käsillä tekemistä. Robotit eivät voi korvata kaikkea. — Kiitos. [Jaana Strandman: Erinomainen puhe!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas.

19.32 **Merja Rasinkangas ps:** Arvoisa rouva puhemies! Käsitellyssä on edustaja Jaana Strandmanin lakialoite, jossa esitetään, että käsityön oppiaine korvataan kahdella eri oppiaineella: tekninen työ ja teknologia sekä tekstiilityö. — Kiitos edustaja Strandmanille aloitteesta.

Teknisen työn asema on heikentynyt jo vuosia, ja kyse on Suomen kilpailukykyyn kannalta hyvin merkittävästä asiasta. Suomen teollisuuden jalostusarvosta valtaosa perustuu teknisiin aloihin. Myös yli puolet Suomen viennistä ja työllisyydestä rakentuu näille aloille. Pidän tärkeänä, että kädentaitoa vahvistetaan kahdella eri oppiaineella, kuten oppitunnit ovat olleet aiemminkin erillisinä.

Nykyinen käsityön oppiaine yhdistää kaksi toisistaan sisällöllisesti erillistä alaa. Tämä yhdistelmä ei enää palvele kenenkään tavoitteita ja rapauttaa sekä teknisen työn että tekstiilityön osaamisen tasoa peruskouluissa. Uskon myös, että nuoret pitäisivät siitä, että voisivat erikoistua käsityössä siihen, mistä pitävät enemmän.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 29/2026 vp

Arvoisa puhemies! Suomalainen kädentaito edistää myös kulttuuriperinteen säilyttämistä. Suomalaisen teknisen työn ja käsityön kautta on lisätty myös Suomi-brändin näkyvyyttä maailmalla. On tärkeää, että esimerkiksi suomalainen muotoilu ja käsityö näkyvät tulevaisuudessakin myös muualla maailmalla. Nykyisen oppituntien yhdistämismallin on kouluissa laajasti koettu heikentävän osaamista ja kädentaitoja. Käsityön opettaminen tukee laajemminkin osaamisen kehittymistä, ongelmanratkaisua ja innovointia, myös arjen tärkeisiin taitoihin saa osaamista, muun muassa korjaamiseen ja huoltamiseen.

Arvoisa puhemies! Suomen tulevaisuuden kannalta käsityöopetukseen vaaditaan muutos nykytilaan, ja siksi tämä aloite, jossa eriytetään tekninen työ ja teknologia sekä tekstiilityö omiksi aineiksi, on kannatettava ajatus. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman.

19.34 Jaana Strandman ps: Arvoisa rouva puhemies! Haluan nostaa tämän lakialoitteen käsittelyssä myös kädentaitojen, käsityön opetuksen ja käsityöperinteen merkityksen.

Tutkimukset osoittavat selkeästi, että käsillä tekeminen ei ole vain mukavaa puuhastelua. Se on neurologisesti erittäin vaativaa ja kehittäväää. Kädentaidot aktivoivat samanaikaisesti useita aivoalueita, mukaan lukien motoriset alueet, aivokuoren suunnittelukeskukset ja tunteita säätelevät osat. Käsityöt parantavat keskittymiskykyä, koska käsillä tekeminen sitoo huomiota ja vaatii rauhallista tarkkaavaisuutta. Se vahvistaa ongelmanratkaisutaitoja, kun oppilas suunnittelee, kokeilee ja korjaa. Kädentaidot kehittävät käden ja silmän yhteistyötä, mikä on tärkeää myöhemmissä opinnoissa ja ammateissa aina teknologian käyttöön saakka. Kädentaidot edistävät luovuutta ja mielikuvitusta, kun materiaaleista syntyy jotain konkreettista. Kädet ovat aivojen jatke, ja kun kädet toimivat, aivot aktivoituvat.

Arvoisa puhemies! Käsityö motivoi erityisesti monia poikia. Kouluissa näemme toistuvasti, kuinka käsityön tunneilla moni poika syttyy oppimiselle tavalla, joka ei näy aina teoreettisissa aineissa. Käsityö tarjoaa konkreettisen toiminnallisen oppimisympäristön, mahdollisuuden oppia tekemisen kautta, mikä on monille pojille luontaisin tapa oppia. Käsityöt tarjoavat selkeitä, näkyviä tavoitteita ja lopputuloksia, jotka vahvistavat onnistumisen kokemuksia, tavan oppia myös matemaattisia ja luonnontieteellisiä taitoja käytännössä: mittaamalla, arvioimalla, suunnittelemalla. Kun nuori kokee olevansa hyvä jossain, hänen itsetuntonsa vahvistuu ja se heijastuu positiivisesti myös muihin oppiaineisiin ja koulu-myönteisyyteen.

Elämme maailmassa, jossa luova ongelmanratkaisu, tekninen ymmärrys ja kyky yhdistää käsin tekeminen digitaaliseen ajatteluun ovat yhä tärkeämpiä taitoja. Käsityön opetus tarjoaa juuri näiden taitojen perustan. Kun vahvistamme käsityön opetusta, me voimme odottaa parempia koulutuloksia, ja me rakennamme kokonaisvaltaisesti tasapainoisempia, motivoituneempia ja taitavampia nuoria.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sivistysvaliokuntaan.